

Handläggare: Britt Mattsson
Telefon: 08-508 09 330

Till
Östermalms stadsdelsnämnd
sammanträde 2012-04-19

Oxenstiernsgatans utformning – svar på remiss från Trafikkontoret samt svar på medborgarförslag

Förslag till beslut

1. Remissen besvaras med stadsdelsförvaltningens tjänsteutlåtande.
2. Medborgarförslaget besvaras med stadsdelsförvaltningens tjänsteutlåtande
3. Paragrafen justeras omedelbart.

Göran Månsson
stadsdelsdirektör

Britt Mattsson
avdelningschef

Sammanfattning

Trafikkontoret (TK) har skickat en remiss till Stadsdelsförvaltningen (SDF) med anledning av förslag till Oxenstiernsgatans utformning. Ett medborgarförslag (MBF) har också inkommit till SDN i samma ärende. Tjänsteutlåtandet omfattar både svar på remissen från TRN:s remiss och svar på MBF.

I och med att SL planerar för en fortsatt utbyggnad av Spårväg City behöver TK ta fram en ny gestaltning och utformning för de gator som ska trafikeras av spårvägen. Då den stora eken i Oxenstiernsgatans mittrefug inte längre är kvar har TK tagit fram tre alternativ till utformning av gatan. Två av förslagen omfattar ny plantering av en ek i gatans mitt, medan det tredje redovisar en ny trädrad utmed Oxenstiernsgatans västra sida.

MBF omfattar ny trädrad längs Oxenstiernsgatans västra sida och en ny liten park för vistelse i gatans mitt med plantering av två nya ekar samt bevarande av det gamla trädets stubbe. SDF anser dock att det ur säkerhetssynpunkt inte är lämpligt att skapa en park som uppmuntrar till vistelse i gatans mittrefug.

SDF anser att den s.k. Lill-eken är lämplig att plantera längs Oxenstiernsgatan vid kvarteret Garnisonen, och att den föreslagna trädraden längs gatans västra sida har gestaltungs- och miljömässiga fördelar. SDF önskar att en plantering av en ny ek i gatans mitt prövas i kombination med förslaget om en ny trädrad längs Oxenstiernsgatans västra sida.

Bakgrund

TK har skickat en remiss till SDF med anledning av förslag till Oxenstiernsgatans utformning. Detta på grund av de nya förutsättningarna då den stora eken i gatans mittrefug inte längre är kvar samt att det finns önskemål från allmänheten att olika alternativ för ny- och återplantering presenteras. *Synpunkter ska vara TK tillhanda senast den 20 april 2012.* Ärendet hanteras med omedelbar justering. Efter remissperioden kommer remissvaren redovisas och förslagen presenteras för Trafik- och renhållningsnämnden (TRN) under våren 2012.

Ett MBF har inkommit till SDN om Oxenstiernsgatans utformning. Förvaltningens utlåtande omfattar både svar på remissen från TK och svar på MBF.

Tidigare beslut och ställningstaganden

SDN behandlade vid sitt sammanträde den 9 februari 2012 ett MBF och två skrivelser rörande återplantering av den s.k. Lill-eken som tidigare stod invid den stora eken i Oxenstiernsgatans mittrefug. I besluten står bl.a. att Lill-eken bör återplanteras utmed Oxenstiernsgatan och att SDF ska verka för detta. Dessa ärenden överlämnades till TRN p.g.a. att platsen utgörs av gatumark och faller utanför SDN:s ansvarsområde.

Ärendet

Sammanfattning av remiss från TK

Planeringsförutsättningar

I och med att SL planerar för en fortsatt utbyggnad av Spårväg City behöver TK ta fram en ny gestaltning och utformning för de gator som ska trafikeras av spårvägen. Nästa steg för Spårväg City är att SL planerar för en fortsatt utbyggnad från Djurgårdsbron till Frihamnen. De gator som är aktuella för denna etapp är Strandvägen, Oxenstiernsgatan, Lindarängsvägen och en ny boulevard genom Värtan fram till Ropsten. Spårvägen kommer att få en väsentlig roll att förse den nya stadsdelen Norra Djurgårdsstaden (NDS) med effektiv och miljövänlig kollektivtrafik.

SL och Stockholms stad arbetar med att ta fram ett gemensamt gestaltungsprogram för de gator som spårvägen trafikerar, som syftar till att få en enhetlig, funktionell och estetisk utformning av spårvägens anläggningar i gatumiljön.

Denna remiss omfattar olika förslag till utformning och gestaltning för Oxenstiernsgatans sträckning från korsningen vid Berwaldhallen vid Dag Hammarskjölds väg fram till rondellen vid Valhallavägen.

Tekniska förutsättningar

Stockholms stads och SLs tillgänglighetskrav för personer med funktionsnedsättning är styrande för gaturummets utformning.

Två körfält i varje riktning, ett reserverat för kollektivtrafik och ett för övrig trafik krävs för att kunna upprätthålla en effektiv och kapacitetsstark kollektivtrafik i enlighet med den nyligen framtagna Stomnässtrategin.

I enlighet med stadens förslagna Cykelplan behövs ett 3 m brett dubbelriktat cykelstråk på Oxenstiernsgatan, som kommer att utgöra ett huvudstråk för cyklister. Cykelstråket behöver byta sida längs sträckan, och ur säkerhetssynpunkt är det bästa läget i höjd med Karlavägen, där det ändå behövs en signalreglering. Mellan körbana och cykelbana behövs ett säkerhetsutrymme, 0,8 m brett, vid lastzoner och parkering med tanke på kollisionsrisken vid öppning av bildörrar och förbi-passerade cyklister.

På båda sidor om gatan behövs gångytor med breddmått 2,5 m. Utöver detta behövs utrymmen för att klara angöring, lastplatser och viss parkering.

För spårvägsanläggningen krävs plattformar om minst 60 m längd och 2,5 m bredd, dock minst 3,5 m på en del av längden. För god åkkomfort och framkomlighet eftersträvas rakast möjliga dragning. För att få så jämna avstånd mellan hållplatserna som möjligt är det önskvärt med hållplatsläge söder om korsningen med Karlavägen. För trädplantering gäller att inga grenar får finnas i ett 5 m brett och 7 m högt område räknat från centrum av respektive spår.

En ytterligare styrande förutsättning är att betongdäcket under Radiohustorget har begränsad bärighet och tål inte full trafikbelastning, och endast gång- och cykeltrafik kan förläggas hit.

TK:s utformningsförslag 1 – tidigare samrådsförslag

Den tidigare gatuutformningen som presenterades i järnvägsplanens samrådsskede när den stora eken stod kvar, är fortfarande genomförbar. En ny ek kan då planteras på exakt samma ställe i mittrefugen där den gamla eken stod. Spårvägens båda plattformar är placerade söder om korsningen med Karlavägen. Nackdelar med detta förslag beskrivs vara att spårens sväng runt trädrefugen ger nedsatt hastighet för spårvagnarna, samt att utformningen begränsar angöringsmöjligheterna på Oxenstiernsgatans östra sida. Vidare beskrivs att gaturummet får en asymmetrisk och oharmonisk utformning och att eken inte kan utvecklas till ett vackert träd beroende av måttkrav på fritt luftrum mellan spårvagn och trädgrenar. Kontinuerlig beskärning av trädet är nödvändig.

TK:s utformningsförslag 2 – delad hållplats

En ny ek planteras i Oxenstiernsgatans mitt i ett nytt läge på en av spårvägens plattformar. Plattformar sätts på varsin sida om korsningen med Karlavägen. Nackdelar med förslaget beskrivs vara en något minskad kapacitet för biltrafik, samt minskad säkerhet för cykeltrafiken. Vidare beskrivs att gaturummet delvis får en asymmetrisk och oharmonisk utformning och att eken inte kan utvecklas till ett vackert träd beroende av måttkrav på fritt lufttrum mellan spårvagn och trädgrenar. Kontinuerlig beskärning av trädet är nödvändig. Det förskjutna plattformsläget medför också den nackdelen att gångavståndet från norrgående plattform till Berwaldhallen blir längre.

TK:s utformningsförslag 3 – samlad hållplats

Spårvägens båda plattformar är placerade söder om Karlavägen och en rad med träd föreslås planteras på Oxenstiernsgatans västra sida. En ny ek föreslås planteras vid sidan av Oxenstiernsgatan med tre alternativa förslag till placering vid Berwaldhallen, vid Garnisonen eller vid SVT. Fördelar med förslaget beskrivs vara god kapacitet och säkerhet för spårväg, biltrafik, cykel- och gångtrafik. Vidare beskrivs fördelarna med att en helt ny trädrad kan planteras, samt att gaturummet blir symmetriskt.

TK:s förslag till återplantering av Lill-eken, alternativt en ny ek

Enligt TK är det inte möjligt att återplantera den s. k. Lill-eken i gatans mitt med anledning av svårigheterna att kunna skapa goda växtbetingelser för det lilla trädet i en hårt trafikerad miljö. I stället föreslås tre alternativa placeringar av Lill-eken, alternativt en stor ny ek, vid sidan av Oxenstiernsgatan, vid Berwaldhallen, vid Garnisonen eller vid SVT.

Sammanfattning av MBF

Förslagsställaren, som också representerar Brf Antennen, fastighetsägare vid Oxenstiernsgatan och Karlavägen samt Djurgården-Lilla Värtans Miljöskyddsförening (DLV), framför kritik mot hur ekfrågan hittills har handlagts. Vidare anser han att TK:s samtliga nu aktuella tre alternativ till spårdragningar och trädplanteringar har brister, och presenterar därför ett eget förslag som benämns KURBITS.

Förslagsställaren vill att gatans mittrefug utvecklas till en liten park i Oxenstiernsgatans mitt, att högstubben står kvar och att det planteras två nya ekar på varsin sida om stubben. Runt ekarna föreslås en liten park med en porlande bäck som rinner ut från ett eklöv utformat i brons och ner vid en stensulptur i parken. I parken finns sittbänkar, en stenstig och minnesplattor med ekskogens historia, historiska händelser på platsen och dikten Storm av Tomas Tranströmer. Vidare föreslås en trädrad med japanskt körsbär längs Oxenstiernsgatans västra sida. Spårvägens plattformar är i förslaget placerade söder om korsningen med Karlavägen. MBF redovisar att samtliga funktioner i enlighet med TK alternativt inryms. En skillnad

är dock att blandtrafik, biltrafik och kollektivtrafik, föreslås i det norrgående körfältet på Oxenstiernsgatan. TK:s förslag redovisar separata körfält. Enligt förslagsställaren medför denna lösning bl.a. att de föreslagna ekarna i gatans mitt får utrymme att utvecklas fritt utan att ”vingklippas” p.g.a. säkerhet som TK angett. Vid kvarteret Garnisonen föreslås en hyrcykel- och taxistation samt plantering av en ny ek.

Vikten av en god gestaltning av Karlavägens avslutning mot Oxenstiernsgatan poängteras av förslagsställaren, liksom att växtbetingelserna för de två avslutande träden i allén behöver förbättras.

Slutligen önskar förslagsställaren att Gärdesgatan öppnas för genomfartstrafik för att avlasta Oxenstiernsgatan, minimera risken för stomljud i intilliggande fastigheter och minska halten skadliga partiklar i luften. För att skapa en säkrare trafikmiljö föreslås även en hastighetsänkning till 30 km/timme.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av Parkmiljöavdelningen Norra Innerstaden.

SDF:s synpunkter och förslag

Det här är en fråga som under hösten, och fortsättningsvis under vinter och vår har engagerat många Östermalmsbor.

SDN/SDF har tidigare uttalat sig om att det är angeläget att den s.k. Lill-eken återplanteras utmed Oxenstiernsgatan. SDF delar TK:s uppfattning om att Lill-eken inte bör planteras i gatans mitt, och anser att platsen utanför kvarteret Garnisonen, alternativ B, är en mer skyddad placering. Det ger det lilla trädet bättre växtbetingelser än i den trafikerade miljön i gatans mitt. Det öppnar även upp möjligheten för att skapa en liten park kring trädet i enlighet med MBF, om så önskas. SDF anser att det ur säkerhetssynpunkt inte är lämpligt att skapa en park enligt MBF som uppmuntrar till vistelse i gatans mittrefug.

SDF förordar en placering av spårvägens båda plattformar söder om korsningen med Karlavägen, enligt de fördelar som redovisas i remissen gällande avstånd mellan hållplatser och trafiksäkerhet.

SDF ser gestaltnings- och miljömässiga fördelar med den trädrad som redovisas på Oxenstiernsgatans västra sida i MBF och i TK:s alternativ 3. Samtidigt anser SDF att det mot bakgrund av trädets historia vore önskvärt med en ny stor ek på platsen där den stora eken tidigare stod i gatans mitt utan att skapa en park kring trädet. Enligt SDF överensstämmer inte de mått på säkerhetsutrymme mellan spårvagn och trädgrenar som redovisas i remissen med SLs normalsektion för fria rummet. SDF tror därför att det skulle vara möjligt att plantera en ny stor ek där och att trä-

det skulle få plats att utvecklas och växa sig vacker i gaturummet, och anser att detta bör prövas i den fortsatta handläggningen. Enligt SDF bör en placering av en ny ek prövas mellan spårvägens norrgående och södergående spår. Detta ger en symmetrisk utformning av gaturummet samtidigt som utformningen ger större radier för spåren och därmed högre framkomlighet.

SDF önskar att en plantering av en ny ek i gatans mitt prövas i kombination med förslaget om en ny trädrad längs Oxenstiernsgatans västra sida. Utformningen kräver troligen blandtrafik med biltrafik och kollektivtrafik i samma körfält, alternativt en stark begränsning av parkerings- och angöringsmöjligheter längs gatan. SDF inser att kapacitet, säkerhet och funktion behöver uppfylla stadens och SLs krav vid val av Oxenstiernsgatans framtida utformning.

SDF vill betona vikten av att stärka ekbeståndet på Östermalm genom nyplantering och anser att de platser som pekas ut i remissen, alternativ A och C, också bör utnyttjas för plantering av nya ekar i området.

SDF kan inte bedöma effekterna av förslaget om öppnande av Gärdesgatan för genomfartstrafik som framförs i MBF, utan överlåter denna fråga till TK. SDF delar förslagsställarens uppfattning om att växtbäddarna för de två avslutande träden i Karlavägens allé behöver förbättras.

Bilagor

1. Remiss från TK med bilaga.
2. MBF med bilagor.